

Tildeling av hoppekvoter for avlssesongen 2023

Vurderingene er gjort av avlsutvalget i samarbeid med avlsfaglig rådgiver ved Norsk Hestesenter, Therese Selle.

Kvotebegrensning på hingster er et viktig hjelpemiddel for å begrense innavlsutviklingen i dølahesten.

Beregningene i EvA gjøres av Norsk Hestesenter og resultatene fra EVA skal brukes som utgangspunkt for tildelingen av hoppekvoter til avlsgodkjente dølahingster.

Avlsutvalget og styret i LD har i tillegg utformet kriterier som skal være med i vurderingen av kvoter for 2023.

Uavhengig av slektskap til populasjonen vil dette alltid gjelde:

Hingster som blir kåret for første gang, premierte hingster som har gjennomgått utvidet bruksprøve 2023 og hingster med null avkom vil alltid få en kvote på 15. Eldre hingster som får avlsgodkjennelse i 2023 vil få tildelt hoppekvote umiddelbart etter hingsteutstillingen.

For at hingster skal settes til en annen kvote enn det slektskapsberegningene i EvA tilsier, må ett eller flere av kriteriene under ny kvotegruppe oppfylles.

Inndeling av kvotegrupper med underliggende kriterier:

Kvote på 15 hopper:

- Hingster som blir kåret for første gang
- Alle premierte hingster som har gjennomgått utvidet bruksprøve i gjeldende år
- Alle hingster uten avkom
- Hingsten skal ikke ha hatt aktive avlsgodkjente sønner eller sønnesønner i 2022
- Hingsten kan ikke ha mer enn 35 bedekninger siste 3 bedekningsår
- Hingsten kan ikke ha flere enn 30 fødte avkom

Hingst	Kvote 2023	Fødte avkom	Far	Morfar	Bedekte hopper 2022
Uddson	15	17	Udd	Randsvarten	2
Randjo	15	11	Jonsvarten	Randsvarten	1
Dobbas	15	11	Jonsvarten	Smedsmo Lindar	0
Morka Bron	15	26	Fjellstad Bron	Moklompen	5
Stjerne Gut	15	6	Gjerde Blæsen	Liagutten	3
Krokens Solan	15	7	Björkhagens Modig (SE)	Zultan 1949 (SE)	12
Laagendølen	15	25	Björkhagens Modig (SE)	Skarprins	9
Midtgards Storm	15	8	Vivelstad Svarten	Bonus	15
Skjævestad Alvin	15	0	Randvar	Jonsvarten	3

Kvotepå 10 hopper:

- Hingster med mellom 1 og 40 fødte avkom
- Hingster som ikke har mer enn to aktive avlsgodkjente sønner og/eller sønnesønner
- Hingster som har fått tildelt kvote på 5 av EVA og har 20 eller færre fødte avkom
- Hingsten kan ikke ha mer enn 45 bedekninger siste 3 bedekningsår

Hingst	Kvotepå 2023	Fødte avkom	Far	Morfår	Bedekte hopper 2022
Fagerli Knut	10	14	Ullins Stjerneblesen	Morkasjur	15
Grane Knekten	10	1	Smedsmo Knekten	Mostjernar	3
Jensagardens Lykting	10	2	Skjåk Balder	Randsvarten	1
Jonsokken	10	7	Jonsvarten	Smedsmo Lindar	0
Lundeprinsen	10	3	Randtind	Morkasjur	1
Naustvoll Bajas	10	9	Espeset Blåen	Vollaug Sølve	6
Ramsvik Odin	10	14	Ullins Stjerneblesen	Vårdølen	1
Randvar	10	4	Skrimsblessen	Randsvarten	20
Sellands Even	10	11	Ullins Stjerneblesen	Smedsmo Knekten	5
Spjotums Rusken	10	15	Myklaren	Feforsvarten	0
Tresa Vårvind	10	16	Smedsmo Mynt	Morkasjur	13
Haugstad Stjernen	10	12	Dalassvarten	Vigvind	6
Sælid Trym	10	23	Vollaug Sølve	Bjontind	1
Høgheims Rauen	10	14	Vetle Rauen	Vollaug Vind	10
Lundes Storm	10	4	Nybakk Frøyar	Dalassvarten	1
Tresa Svarten	10	36	Elstad Blesen	Morkasjur	2
Skraarudknekten	10	3	Elstad Jokern	Skogs Titan	2
Skrim Fjellkar	10	3	Mostjernar	Jonsvarten	6
Geilostølen Viktor	10	36	Vollaug Sølve	Borgvind	0
Nybakk Frøyar	10	34	Jonsvarten	Vårdølen	4
Midtgards Svarten	10	10	Elstad Blesen	Bonus	20
Tirilborken	10	29	Elstad Blesen	Bekkebirk	15
Gjerde Prinsen	10	7	Mostjernar	Skogly Prins	15

Kvotepå 5 hopper:

- Alle hingster som ikke oppfyller kravene for kvoter på 10 eller 15 hopper.

Hingst	Kvotepå 2023	Fødte avkom	Far	Morfar	Bedekte hopper 2022
Elstad Blesen	5	57	Gullstein	Skrimsblesen	5
Elstad Jokern	5	30	Gullstein	Skrimsblesen	2
Espeset Blåen	5	26	Myklar	Hallingblåen	4
Moprins	5	43	Ramsvik Prins	Villmarkens Vårvind	0
Skrims Eirik	5	30	Spjotums Rusken	Skarprins	5
Skraaruds Eldølen	5	25	Gullstein	Teigmoblesen	4
Smedsmo Mynt	5	43	Myklar	Syljesethrauen	0
Svangstu Fardølen	5	21	Vårdølen	Øverlandtind	10
Svantesvold Sølve	5	30	Vollaug Sølve	Teigmoblesen	3
Vetle Rauen	5	62	Spjotind	Skardølen	0
Vivelstad Svarten	5	56	Eldkar	Sogna Blæsen	5
Øijo	5	36	Vaesvarten	Randsvarten	1
Åsen Balder	5	21	Moklumpen	Randsvarten	5
Tuster Blesen	5	42	Randsvarten	Markhus Svarten	0
Morkasjur	5	60	Jonsvarten	Haugdølen	0
Gjerde Blæsen	5	56	Sogna Blæsen	Bronson	3
Kristian Svart	5	47	Skrims Christian Kvart	Tangvar	10

Eksempler på vurdering ved tildeling av kvoter:

1. Hingst tildelt kvote på 5 hopper av EvA, har mindre enn 20 avkom, ingen avlsgodkjent sønn og har ikke bedekt mer enn 45 hopper siste 3 bedekningsår.
 - Fyller kravene for å tildeles en kvote på 10 hopper, og justeres opp fra 5.
2. Hingst tildelt kvote på 15 hopper av EvA, har mer enn 30 avkom og 2 avlsgodkjente sønner.
 - Fyller ikke kravene for å tildeles en kvote på 15 hopper, og justeres dermed ned til 10.

Unntak og dispensasjon

Hingstene som skal slippes med hoppefølge i Sikkilsdalen, Bekkelegeret og Tronhus får automatisk kvote på 20 hopper. Dette gjelder ikke hingster som har fått tildelt kvote på fem hopper.

Lokallag som arrangerer slipp, vil ha mulighet for å søke om økt kvote opp til 15 hopper for hingster som har blitt tildelt en lavere kvote. Et lokallag kan kun søke om dispensasjon for en hingst.

Dispensasjon kan gis med følgende begrunnelser, men ikke begrenset til:

- Økonomiske forhold for å gjennomføre slippet
- Få andre tilgjengelige hingster i distriktet
- Hingsten gir kombinasjoner med akseptabel innavlsgrad mot lagets hopper

Lokallag kan søke dispensasjon ved skriftlig søknad sendt til Landslaget for Dølahest ved avlsutvalget på avl@dolahesten.no, innen en uke etter avholdt hingsteutstilling.

Avlsutvalget i Landslaget for dølahest, 8. desember 2022.

Underlag til fastsetjing av individuelle hoppekvoter for dølahest i sesongen 2023

Av: Therese Selle, Avlsfagleg rådgjevar, Norsk Hestesenter.

Avlsprogrammet EvA gir moglegheit til å berekne det me kallar «optimale bidrag». Det ein då gjer, er å berekna dei mest optimale paringane, utelukkande med omsyn til slektskap. Altså det settet med paringar som gir minst auke i innavl og høgast grad av spreing av det genetiske materialet. Det inneber at programmet selekterer både hingstar OG hopper. Berekningane må derfor reknast som retningsgivande, sidan seleksjon på hoppesida ikkje er i bruk på den måten i avl på nasjonale rasar.

I desse berekningane er alle kåra eller premierte hingstar i registeret, som per 23.11.2022 ikkje var registrert døde eller kastrerte, inkludert. Det utgjorde 60 hingstar totalt. Fem av desse hingstane er avhengige av å visast på ny i 2023 for å få vidare avlsgodkjenning og dermed verte tildelt kvote. Derfor er det endelege talet hingstar som har fått tildelt kvote 55. Hoppepopulasjonen består av alle levande hopper fødd i tidsrommet 2002-2020, totalt 1392 hopper.

Gjennomsnittleg slektskap mellom hoppepopulasjonen og hingstane i berekninga er 0,27, medan det mellom hingstane er eit gjennomsnittleg slektskap på 0,31. Til samanlikning er slektskapet mellom halvøsken 0,25.

Berekningane er gjort med føresetnad om at det er 300 bedekningar som skal fordelast. Dette er eit tal som er representativt for gjennomsnittleg tal bedekte hopper dei siste tre åra. Då plukkar programmet ut dei best eigna kandidatane, basert på slektskap. Resultatet kan betraktast som rettleiande for fastsetjing av individuelle kvotar for kommande avlssesong. På bakgrunn av eit tidlegare oppsett av min forgjengar (Furre, 2016), vart det avgjort å dele hingstane inn i tre ulike grupper og tildele like kvoter til alle hingstane i kvar gruppe.

Norsk Hestesenter vil ikkje anbefala å tildele kvoter som er basert slektskapsberekningar åleine. For det første må ein ta høgde for at stamtavledata er av ulike dybde for ein del av individa og at individ med kort stamtavle vil av programmet alltid verte sett på som gunstige. Rådet som er gitt til Landslaget er derfor å benytte slektskapsberekningane retningsgivande, men å inkludere fleire hensyn ved tildeling av kvotar som blant anna hingstens alder, antal fødte avkom, om hingsten har avlsgodkjente avkom, i tillegg til hingstens slektskap til populasjonen.

Referansar:

Furre, 2016. *Forslag til hoppekvoter for dølahesten avlssesongen 2016*